

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์โครงสร้างเครือข่ายทางสังคมของชมรมสร้างสุขภาพ จังหวัดพิษณุโลก ด้านคุณลักษณะความเป็นศูนย์กลางของเครือข่าย (Centralization) ความเท่าเทียมเชิงโครงสร้าง (Structural equivalence) ความแน่นแฟ้นของเครือข่าย (Social cohesiveness) ผู้แสดงบทบาทศูนย์กลางในเครือข่าย (Actor centralities) และจุดแข็งของความผูกพัน (Strength of tie) ทำการศึกษาเฉพาะโครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมด้านการติดต่อสื่อสาร (Communication network) ความสัมพันธ์ด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (Information exchange network) และความสัมพันธ์ด้านการช่วยเหลือสนับสนุน (Instrumental network) และศึกษาผลกระทบของโครงสร้างเครือข่ายทางสังคมต่อภาวะสุขภาพของสมาชิกชมรมสร้างสุขภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโครงสร้างเครือข่าย ด้วยแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในกลุ่มสมาชิกชมรมสร้างสุขภาพ จำนวน 4 ชมรม พร้อมทั้งเก็บข้อมูลด้านสุขภาพทางกาย ด้วยการตรวจวัดความดันโลหิต (Blood pressure ; BP) และความจุปอด (Lung capacity) เก็บรวบรวมข้อมูลสุขภาพทางจิตด้วยแบบวัดความเครียด วิเคราะห์ข้อมูลโครงสร้างเครือข่าย ด้วยโปรแกรม UCINET version 6.158 และโปรแกรมNetDraw และวิเคราะห์ผลกระทบโครงสร้างเครือข่ายต่อภาวะสุขภาพด้วยสมการถดถอยแบบ Simple regression , Multiple regression และ Logistic regression

ผลการวิจัย พบว่า โครงสร้างเครือข่ายทางสังคมของสมาชิกชมรมสร้างสุขภาพเป็นแบบเครือข่ายประสานกันทุกช่องทาง (All channel network) เนื่องจากสมาชิกมีการติดต่อสื่อสารและรับ-ส่งข้อมูลข่าวสารสุขภาพระหว่างกันทุกคน แต่ความผูกพันจะเป็นข่ายใยแบบหลวม และแบบเครือข่ายรูปต้นไม้ (Tree network) เนื่องจากความช่วยเหลือส่วนใหญ่มาจากกลุ่มแกนหลัก และยึดโยงกลุ่มย่อย ๆ ที่มีทั้งความผูกพันแบบหลวม (Weak ties) และแบบเป็นปึกแผ่น (Strong ties) ซึ่งแตกแขนงออกด้วยการช่วยเหลือ เกื้อกูลและแบ่งปันทรัพยากร และยังพิสูจน์พบเครือข่ายสองชมรมภายในกลุ่มพื้นที่เดียวกัน โดยที่มีความผูกพันแบบหลวมเป็นสะพานเชื่อม ส่วนผลกระทบของโครงสร้างเครือข่ายทางสังคมที่มีต่อสุขภาพทางจิต พบว่าความใกล้ชิดศูนย์กลาง (Closeness centrality) มีความสัมพันธ์ทางบวก ขณะที่การประสานศูนย์กลาง (Eigenvector centrality) มีความสัมพันธ์ทางลบกับสุขภาพทางจิต แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเครือข่ายทางสังคมกับสุขภาพทางกาย

The research objectives were to analyze social network structures and examine the impact of social network structure on health status of the health promoting clubs' members in Phitsanulok province. Main purposes of this study were to examine pattern of social network structures and to investigate the network properties ; namely centralization , structural equivalence , social cohesiveness , actor centralities and strength of tie. Three specific pattern of social relations ; communication network , information exchange network and instrumental network were also examined. Social network data were collected through the dyadic relationship questionnaire and analyzed by UCINET version 6.158 whereas Netdraw version 2.055 was applied to visualize pattern of the social network structures. Physical health status were tested by medical instruments for blood pressure and lung capacity , while mental health status were collected through stress test – (SPST-20). Simple regression and Multiple regression as well as Logistic regression were utilized to examine an effects of the social network structure on physical and mental health status of the clubs' members.

According to the social network analysis – SNA , the over all network had been found in 2 main network features. Firstly , All channel network , which every individual actors directly interacted with each other around the network in order to sending as well as receiving health messages in loose knit network. Secondly , Tree network , which the core group and those weak and strong ties subgroups spitted from CONCOR analysis were found dependently connected. Regarding to health impact investigation, there were positive significant correlation between closeness centrality and mental health whereas negative significant correlation between eigenvector centrality and mental health. There was found no significant impact of social network structure on physical health.